

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koneyrittäjät kiittävät mahdollisuudesta lausua luonnoksesta asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta:

Työturvallisuus kaikilla rakennustyömailla on tärkeää ja pidämme monia ehdotuksen taustalla olevia muutoksia perusteltuina.

Yleisenä huomautuksena esitämme, että lainsäädännön tarkentuminen esimerkiksi yhteistä rakennustyömaata koskevien suunnitteluvoitteiden ulottamiseksi eräiltä osin myös yhden työnantajan työmaille, tulee hallitusohjelman vastaisesti merkittävästi lisäämään erityisesti mikro- ja pienyritysten hallinnollista taakkaa sekä varmasti yritysten hallinto- ja koulutuskustannuksia, mikä esityksessäkin osin tunnustetaan.

Asetusluonnoksessa esitetään myös, että soveltamisalaa laajennettaisiin nykyisestä. Rakentamistyön määritelmä ja siten myös soveltamisala jää kuitenkin valitettavan epäselväksi ja tulkinnanvaraiseksi. Tämä tulee vaikeuttamaan muun muassa peltosalaojitukseen keskittyneiden yritysten sekä metsänparannus- ja tapahtuma-alan yritysten toimintaa.

Huolestuttavampi asia asetusluonnoksen soveltamisalan epäselvyydessä on sen suhde rikosoikeudelliseen rangaistusvastuuseen. Asetus rakennustyön turvallisuudesta kuuluu rikosoikeudellisen rangaistusvastuun piiriin. Tämä vastuu kohdistuu myös mahdollisesti yksittäisiin, vähäisiin tekoihin ja laiminlyönteihin, joita ei ole säädetty rangaistavaksi työturvallisuuslaissa työturvallisuusrikkomuksina.

Asetuksen soveltamisalan epämääräisyys on vaikea asia laillisuusperiaatteen kannalta, sillä se jättää osin avoimeksi sen, kuuluuko jokin toiminta asetuksen soveltamisalaan vai ei. Tällä on merkitystä arvioitaessa työturvallisuusrikoksia. Katsomme, että työturvallisuussäätelyyn liittyvä rangaistusvastuu pitää huomioida asetuksessa paremmin. Sekä asetukseen, että sen perustelumuihistoon tulee tarvittaessa tehdä muutoksia.

Pykälät 4. Rakennushankkeen suunnittelu ja valmistelu ja 5. Rakennuttajan laatimat asiakirjat ja täytäntöönpanon seuranta rakennustyössä tarkentavat nykyistä oikeustilaa.

Suunnitelmavaiheessa esimerkiksi mahdollisiin kaivantojen tuentoihin tulisi nimenomaisesti varautua, jotta niistä voidaan antaa erilliset tarjoukset. Muutoin vaarana on, että tuentatarve jää pimentoon ja urakkalaskennassa huomioimatta, mikä on omiaan vaarantamaan esiin tulevan, vaadittavan tuennan asianmukaisen toteutuksen. Vastaavasti tulisi menetellä liikennejärjestelyiden ja vastaavien työturvallisuusnäkökohtien (työmaan rajaaminen) huomioimiseksi.

Hankkeissa, joissa rakennuttajina toimivat ei-ammattimaiset rakennuttajat (yksityiset ihmiset, pienet asunto-osakeyhtiöt, vesiosuuskunnat, pienet tiehoitokunnat jne.) pykälän 6. (Rakennuttajan tietojenantovelvollisuus ja toimenpiteiden täytäntöönpanon seurannassa käytettävä ulkopuolinen asiantuntija) 2. momentti tulee nostamaan merkittävästi rakennuttamisen kustannuksia, kun nämä rakennuttajat joutuvat käyttämään käytännössä aina ulkopuolista asiantuntijaa (lähinnä suunnittelijaa).

Pykälät 9 ja 10 sisältävät uudet velvoitteet työnantajalle, joka ei toimi yhteisellä rakennustyömaalla, mutta jossa esiintyy erityistä vaaraa, laatimaan kirjallisen turvallisuussuunnitelman (9§) ja rakennustyömaa-alueen käyttöä koskevan suunnitelman (10§).

Tässä yhteydessä asetuksen perusteluissa olisi hyvä käsitellä kuntien tuntitöitä teettämät konepalveluina tehtävät maarakennustyöt, jotka katsomme tapahtuvan yhteisellä rakennustyömaalla, kun ne tapahtuvat kunnan työnjohdon alaisuudessa.

Tämän lisäksi asetusmuistiossa on katsottu kategorisesti salaojitustyöt esimerkiksi työstä, jossa on maansortuman alle hautautumisriski, mutta peltosalaojituksessa valtamenetelmänä olevassa salaojien auruksessa tätä riskiä ei ole. Tältä osin esimerkkiä olisi tarkennettava.

37§ Erityinen opetus ja ohjaus maanrakennustyössä täytyy määritellä tarkemmin ja perusteellisemmin. Nähdäksemme rakennusalan perustutkinto (maarakennuksen ja

maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisalat) tai sen soveltuva osa täyttää direktiivin erityisen koulutuksen vaatimuksen.

Esitämme 37§:n muuttamista kuulumaan seuraavasti:

Maarakennuskoneiden kuljettajille ja muille työhön osallistuville työntekijöille, joilla ei ole vähintään asianmukaista maarakennusalan perus- tai ammattitutkintoa tai suoritettuna näiden vaaroja ja turvallisuustoimenpiteitä käsittelevää tutkinnon osaa, on annettava erityistä opetusta ja ohjausta kaivuutöiden vaaroista ja turvallisuustoimenpiteistä.

Vain työntekijät, jotka täyttävät 1 momentissa todetun vaatimuksen, saavat rakentaa tai muuttaa kaivantojen tukirakenteita.

Lisäksi pitkän työkokemuksen perusteella vastaavan ammattitaidon saavuttaneiden henkilöiden pitää säilyttää pätevyytensä

näihin töihin ilman erillistä kurssitusta tai vaatimuksen voimaantuloon tarvitaan siirtymäaika, jonka kuluessa tuon osaamisen voisi osoittaa esimerkiksi näyttökokeella. Ei ole perusteltua, että tällaista työtä vuosikymmenet asianmukaisesti tehnyt henkilö tulee ylös työhönsä kelpaamattomaksi.

Pykälä 47§ Purkutyösuunnitelma lisää selvästi maa- ja vesirakentamisen yhteydessä tehtävien maarakenteiden purkujen hallinnollista taakkaa. Maarakentamisessa saatetaan purkaa laajojakin maarakenteita, joiden purkuun ei sisälly merkittävää turvallisuusriskiä. Perusteluissa olisi tältä osin hyvä täsmentää, milloin suunnitelmavaatimus ylipäättään täyttyy. Samoin työn luonne ja laajuus tulee ottaa huomioon arvioitaessa suunnitelman laatijan pätevyyttä.

Järvinen Ville
Koneyrittäjät ry